

Discussiestuk: Bustoerisme Edam

Versie:	0.2 - 14 april 2025
Opgesteld door:	Werkgroep Toeristisch Edam, Babiche Tervoort – o.b.v. input van Rien de Vries (Grote Kerk Edam) Wiens van Asselt (Havenmeester) Marian Quak (Edams Museum) Edwin Wiersema (Beurs Edam)

De werkgroep Toeristisch Edam neemt het voortouw om het bustoerisme beter te reguleren en aantrekkelijker te maken voor bezoekers die langer blijven en lokaal besteden. De focus verschuift van massatoerisme naar een meer individuele en kwalitatieve beleving. Onduidelijk is of ondernemers al contact hebben gezocht met touroperators, zoals in Volendam is gebeurd. Daarbij erkennen we dat Edam en Volendam een verschillende aantrekkingskracht hebben. Dit discussiestuk dient als aanzet om samen tot een duurzame aanpak te komen.

Huidige situatie

Edam ontvangt regelmatig touringcars van diverse reisorganisaties en cruiseschepen, waaronder touroperators zoals Tours & Tickets. Deze bussen stoppen bij het Singelparkeerterrein (maximaal één bus tegelijk) of bij de Matthijs Tinxgracht, waar plaats is voor drie bussen. Officieel is langdurig (gratis) parkeren hier niet toegestaan, maar in de praktijk blijven bussen vaak langer dan een kwartier staan met de chauffeur aan boord. Het bustoerisme brengt grote groepen bezoekers naar de stad, vaak met meer dan veertig personen:

- Met gids: Een strak georganiseerd programma, meestal beperkt tot 30 minuten.
- Zonder gids: Een vrij bezoek met ruimte voor eigen invulling binnen een bepaalde tijd.

Aanbod: Het toeristische aanbod in Edam richt zich met name op cultuur en historie, ondersteund door kleinschalige horeca en winkels. De centrale informatievoorziening is al vrij goed georganiseerd via het VVV, Laag Holland en diverse foldermaterialen, maar de digitale informatie is nog versnipperd. Dit geldt ook voor de stadswandelingen, die via verschillende aanbieders beschikbaar zijn.

Knelpunten: Hoewel het toerisme bijdraagt aan de zichtbaarheid van Edam, brengt het ook uitdagingen met zich mee:

- Impact op ondernemers: Bezoekers in groepsverband besteden niets tot weinig in winkels, horeca en musea. De Grote Kerk wordt vooral als toiletstop gebruikt.
- Druk op bewoners: Hoewel er weinig formele klachten zijn, groeit de irritatie over verkeersoverlast (wegversperring door stilstaande bussen) en onveilige verkeerssituaties door grote groepen toeristen midden op straten en bruggen en fout geparkeerde bussen.

Ideale situatie

In de ideale situatie draagt bustoerisme bij aan de levendigheid en economie van Edam, zonder dat het ten koste gaat van de leefbaarheid en toegankelijkheid van het dorp. Dit betekent een verschuiving van strak georganiseerde groepsbezoeken naar een flexibeler model waarin bezoekers zelf hun tijd in Edam kunnen indelen:

- Vrije invulling van bezoek: Reisorganisaties brengen groepen die niet centraal geleid worden, maar de vrijheid hebben om Edam op eigen gelegenheid te verkennen. Dit biedt ondernemers en culturele organisaties meer kansen om bezoekers aan te trekken.
- Langere verblijven: Groepen die minimaal twee uur in Edam blijven, krijgen de mogelijkheid om door het centrum te wandelen en winkels, cafés, restaurants en bezienswaardigheden zoals musea en de historische schepen bij de Kom te bezoeken.
- Kleiner en beter passend vervoer: Een voorkeur voor kleinere bussen, wat bijdraagt aan een betere spreiding van bezoekers en minder verkeersdruk in het centrum.

Mogelijke oplossingen en aanpak

Parkeren en routing:

- Duidelijke parkeervoorzieningen met heldere informatie voor touroperators, reisorganisaties en busschauffeurs over stop- en parkeermogelijkheden.
- Nieuwe routing, waarbij uit- en in stapplaatsen belangrijk zijn:
 - Singelparkeerterrein: maximaal 15 minuten stoppen voor het uitstappen van bezoekers.
 - Matthijs Tinxgracht: maximaal 30 minuten voor instappen (nu drie plekken beschikbaar).
 - Langer parkeren op een aangewezen busparkeerplaats op het industrieterrein.
 - Busparkeergeld invoeren (bijvoorbeeld €15 - €20), zoals in Volendam, geïnd door de gemeente.

Informatievoorziening:

- Actieve benadering van touroperators en reisorganisaties over het parkeerbeleid en de toeristische mogelijkheden in Edam.
- Informatieve pagina op Laag Holland speciaal voor bustoerisme en reisorganisaties, met kant-en-klare programma's voor kleinere reisgroepen (denk aan stadswandelingen, rondleidingen in musea), contactpunten, restaurants (voor het ontvangen van groepen) en links naar de UITagenda. Ook expliciet vermelden dat Edam minder geschikt is voor grote groepen van 50+ personen.
- Nieuwe informatieborden met QR-codes voor toeristische informatie via Laag Holland: twee borden worden inmiddels geregeld.

Betrekken van ondernemers:

- Dit stuk wordt gedeeld met de ondernemersvereniging via de TOP-werkgroep Toeristisch Edam, zodat ondernemers in Edam kunnen reageren en meedenken.
- Ondernemers en culturele organisaties worden aangemoedigd kritisch te kijken naar hun aanbod en hoe ze dit presenteren en communiceren. BTLH zou hierbij kunnen ondersteunen.